

ÎNCHEIERE

06 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ion Druță
Maria Ghervas

examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Dîrzu Elisaveta,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Elisavetei Dîrzu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la contestarea refuzului soluționării cererii și obligarea efectuării recalculului pensiei pentru limita de vîrstă în condițiile avantajoase conform stagiului din economia națională,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2015, prin care a fost admis apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, casată integral hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 07 aprilie 2015 și emisă o nouă hotărîre prin care acțiunea a fost respinsă ca nefondată,

c o n s t a t ă:

La 17 februarie 2014, Dîrzu Elisaveta a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a RM cu privire la contestarea refuzului soluționării cererii și obligarea efectuării recalculului pensiei pentru limita de vîrstă în condițiile avantajoase conform stagiului din economia națională.

În motivarea acțiunii a indicat că începînd cu 30 iunie 2006 a fost pensionată în condiții avantajoase, menționînd că a activat în calitate de agronom în gospodăria agricolă din s. Bușila, r-1 Ungheni. Pe parcursul anilor, din motiv că avea o familie numeroasă, avînd la întreținere 7 copii, a activat și în economia națională a Republicii Molodva.

Afirmă că în total stagiul de cotizare la momentul împlinirii vîrstei de pensionare constituia 32 ani 4 luni și 16 zile, dintre care 15 ani 05 luni 25 zile este stagiul în agricultură și 16 ani 06 luni 22 zile - în economia națională, fiindu-i calculată pensia în mărime de 299,50 lei.

Susține că nu este de acord cu mărimea pensiei calculate, deoarece nu i-a fost calculat adaosul la pensie, prevăzut de art. 190 al Legii de pensionare pentru mamele cu mulți copii.

Insistă că această eroare a fost admisă din motiv că pensia a fost calculată conform stagiului de cotizare calculat pentru perioada în care a activat în agricultură.

Indică că la cererea adresată către Casa Națională de Asigurări Sociale, prin scrisoarea nr. V-D-2158/13 din 15 ianuarie 2014, Casa Națională de Asigurări Sociale i-a refuzat în recalcularea pensiei, fiind specificat faptul că, conform alin. (5) al Anexei nr. 4 al Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156 din 14 octombrie 1998, în cazul în care timp de cel puțin de 1/2 din stagiul necesar la data stabilirii pensiei se calculează după formula stabilită pentru lucrătorii din agricultură, ce contravine documentelor prezentate.

Relevă faptul că în răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale este indicat stagiul său de muncă, din care reiese clar că stagiul de lucru în economia națională constituie mai mult de 1/2 din stagiul total.

La fel, menționează că nu corespunde realității faptul că pensia i-a fost recalculată conform formulei de calcul pentru lucrătorii din economia națională, deoarece pensia i-a fost mărită după indexarea pensiei prevăzute pentru toți pensionarii.

Solicită anularea actului administrativ emis de Casa Națională de Asigurări Sociale cu nr. V-D-2158/13 din 15 ianuarie 2014 și obligarea pârâtului de a efectua calculele pensiei conform stagiului din economia națională cu recalcularea pensiei stabilite în ziua adresării pentru a beneficia de pensie - 03 mai 2006.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 07 aprilie 2015, acțiunea a fost admisă integral, fiind constatat ilegal refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale din 15 ianuarie 2014, prin care s-a refuzat recalcularea pensiei stabilite Elisavetei Dîrzu pentru limita de vîrstă în condiții avantajoase, conform stagiului din economia națională.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să înlăture încălcările comise prin recalcularea pensiei stabilite Elisavetei Dîrzu pentru limita de vîrstă în condiții avantajoase, conform stagiului din economia națională, începînd cu data de 03 mai 2006.

S-a încasat de la Casa Națională de Asigurări Sociale în beneficiul Elisavetei Dîrzu 1500 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2015, a fost admis apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, casată integral hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 07 aprilie 2015 și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă ca nefondată.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că conform Legii nr. 358 din 31 iulie 2003 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative, a fost modificată și completată Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat și anume anexa 4 a fost completată cu alineatul 5 care prevedea că în cazul în care timp de cel puțin 1/2 din stagiul necesar la data stabilirii pensiei asiguratul a avut statut de agricultor și/sau membru de colhoz, pensia se calculează după formula stabilită pentru lucrătorii din agricultură.

Cu referire la normele citate și în coraport cu materialele pricinii instanța de apel a reținut că stagiul de cotizare necesar la momentul stabilirii pensiei constituia 30 ani și nu întreaga perioadă de 31 ani 11 luni 21 zile, pe care o invocă reclamanta și o confirmă instanța de fond, concluzionînd că intimata confirmă 15 ani 03 luni 26 zile lucrați în agricultură, respectiv Casa Națională de Asigurări Sociale a calculat pensia conform formulei stabilite pentru lucrătorii din agricultură, în mărime de 1/2 din 30 ani.

La 04 februarie 2016, prin intermediul oficiului poștal, Dîrzu Elisaveta a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărîrii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, invocînd că la momentul recalculării pensiei pentru limita de vîrstă deja erau în vigoare modificările din 23 martie 2007 conform cărora se lua în calcul stagiul din agricultură fără a se ține cont de faptul că pensia pentru limita de vîrstă în condiții avantajoase i-a fost stabilită în anul 2006, pînă la modificarea Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998.

Consideră că anume din acel moment de către colaboratorii Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ungheni a fost calculat stagiul de agricultor, ceea ce contravine prevederilor legale.

La 09 martie 2016 Casa Națională de Asigurări Sociale a RM, a depus referință asupra recursului declarat de către Dîrzu Elisaveta, invocînd caracterul neîntemeiat al acestuia și legalitatea deciziei instanței de apel.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copie de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă că copia deciziei instanței de apel din 05 noiembrie 2015 a fost expediată în adresa participanților la proces, inclusiv recurentei Dîrzu Elisaveta, la data de 30 noiembrie 2015, fapt ce se confirmă prin scrisoare de însoțire nr. 3859 (f. d. 99), însă, probe care ar confirma și recepționarea acesteia de către recurenta la materialele cauzei lipsesc.

Astfel instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 04 februarie 2016, în termen.

Examinînd temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Dîrzu Elisaveta este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Dîrzu Elisaveta nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către Dîrzu Elisaveta asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Dîrzu Elisaveta ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursul declarat de către Dîrzu Elisaveta se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Ion Druță

Maria Ghervas